

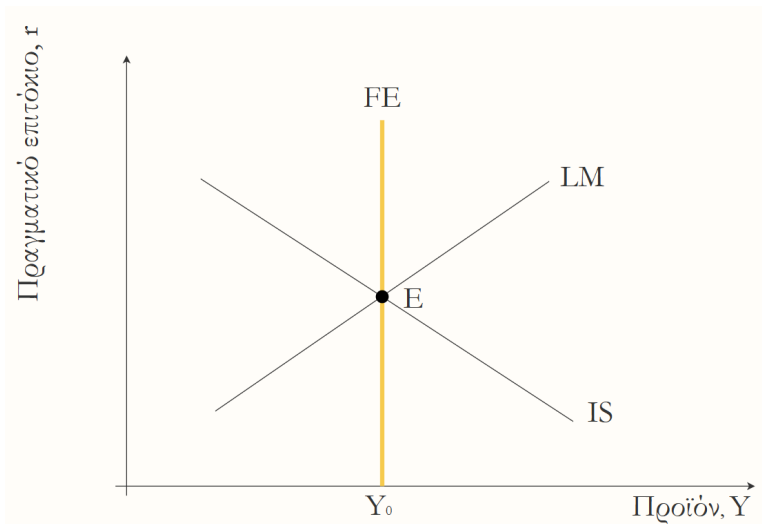
Θεωρία Οικονομικής Πολιτικής

Διάλέξη 13: Η Δημοσιονομική Πολιτική και η Νομισματική Πολιτική στο υπόδειγμα IS-LM II

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Νοέμβριος 21, 2025

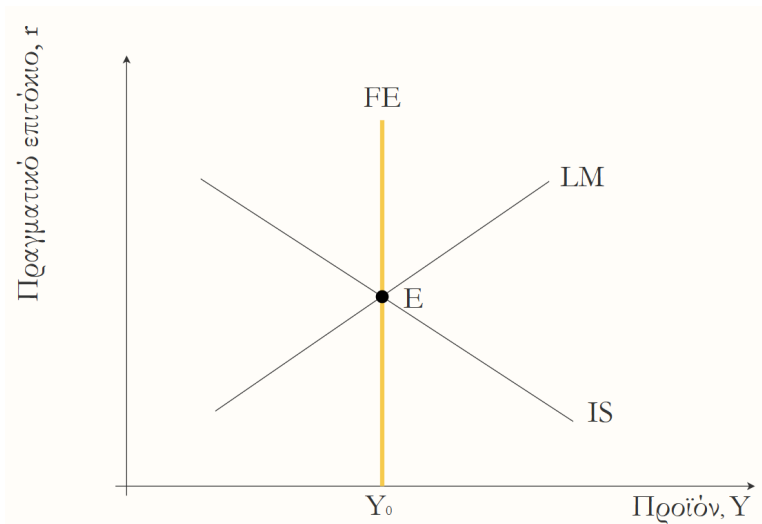
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

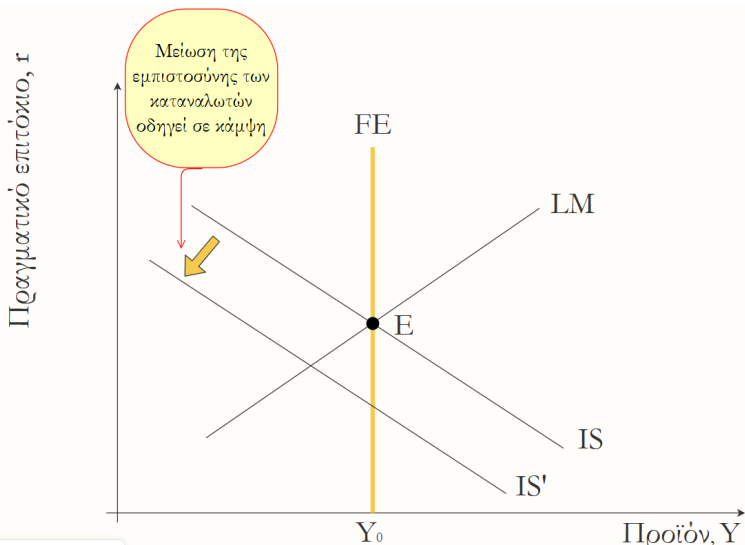
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Κεϋνσιανοί: διαταραχές ζήτησης οι οποίες μετατοπίζουν είτε την IS είτε την LM.
- Κεϋνσιανή θεωρία των οικονομικών κύκλων.
- Έστω ότι οι **καταναλωτές γίνονται απαισιόδοξοι** για το μέλλον της οικονομίας και **μειώνουν την τρέχουσα κατανάλωση**.

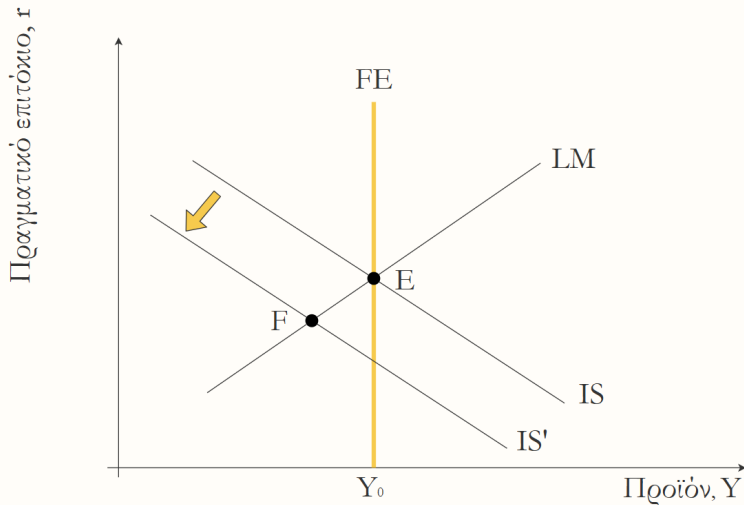
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

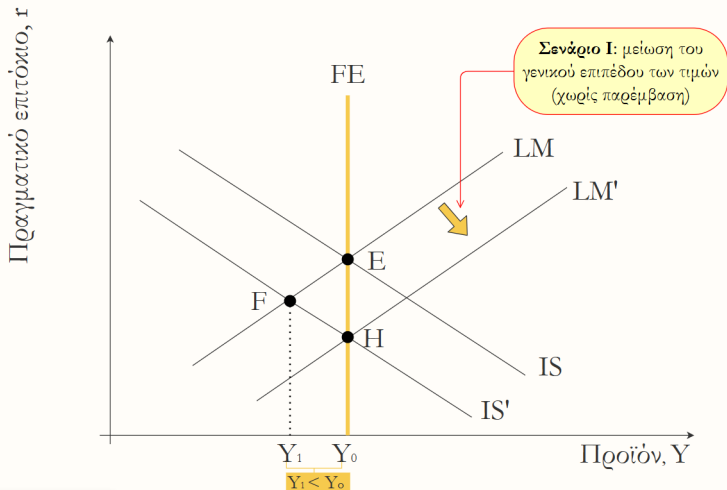

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

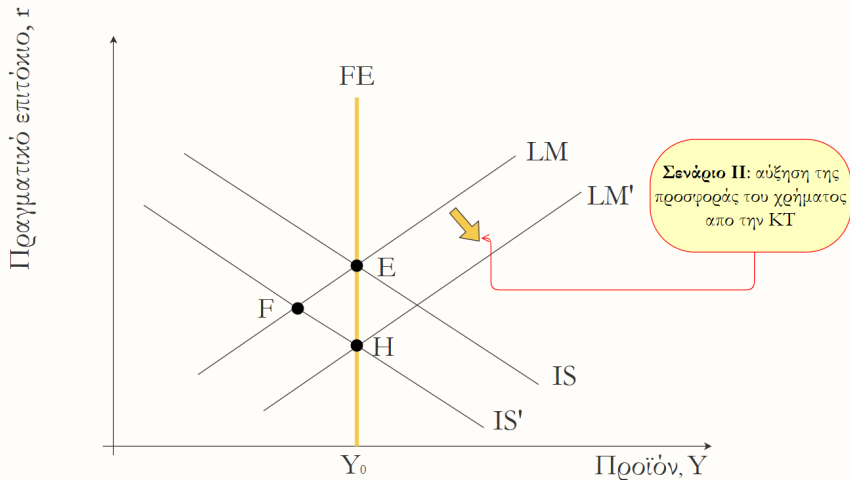
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Καμία κρατική παρέμβαση.

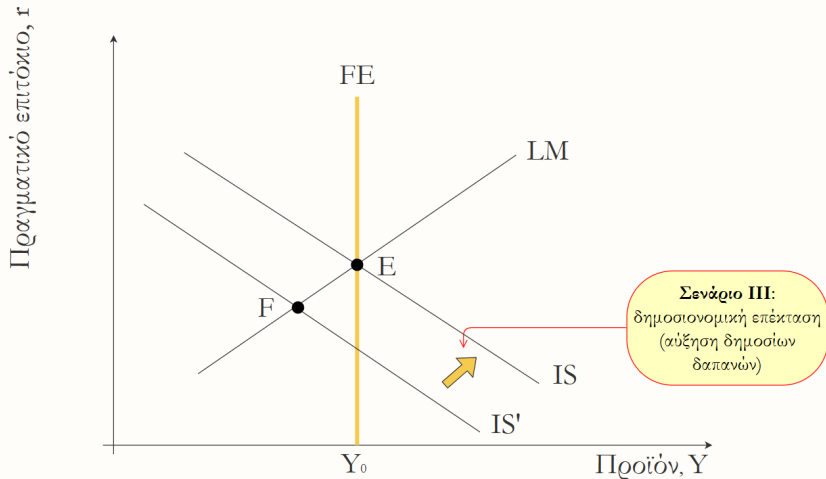
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Άσκηση νομισματικής πολιτικής (μετατόπιση της LM).

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής (μετατόπιση της IS).

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Και στα τρία σενάρια η οικονομία τελικά επιστρέφει στην πλήρη απασχόληση.

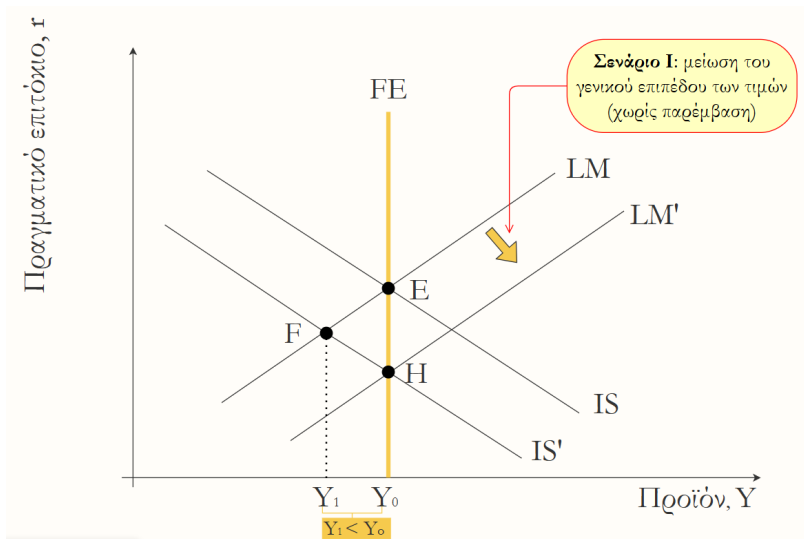
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Ωστόσο, παρατηρούμε κάποιες διαφορές σχετικά με την περίπτωση που παρεμβαίνουμε ή αφήνουμε την οικονομία ελεύθερη.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- **Αν δεν παρέμβουμε:**
- ① **Η οικονομία παραμένει σε κάμψη βραχυχρόνια στο σημείο F και επιστρέφει στην FE μόνο όταν προσαρμοστούν πλήρως οι τιμές.**

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- **Αν δεν παρέμβουμε:**
 - 1 Η οικονομία **παραμένει σε κάμψη βραχυχρόνια στο σημείο F** και επιστρέφει στην FE μόνο όταν προσαρμοστούν πλήρως οι τιμές.
 - 2 Το επίπεδο των τιμών μειώνεται μακροχρόνια σε σχέση με την προσφορά χρήματος (αύξηση πραγματικής προσφοράς χρήματος).

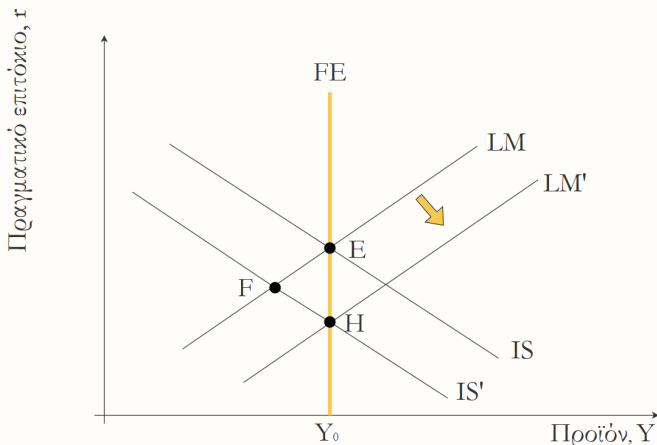
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- **Αν δεν παρέμβουμε:**

- 1 Η οικονομία **παραμένει σε κάμψη βραχυχρόνια στο σημείο F** και επιστρέφει στην FE μόνο όταν προσαρμοστούν πλήρως οι τιμές.
 - 2 Το επίπεδο των τιμών μειώνεται μακροχρόνια σε σχέση με την προσφορά χρήματος (αύξηση πραγματικής προσφοράς χρήματος).
- **Συνεπώς:** η **εφαρμογή** κάποιας πολιτικής (νομισματικής ή δημοσιονομικής) έχει το **πλεονέκτημα** της γρηγορότερης επαναφοράς της οικονομίας στην FE και το **μειονέκτημα** ενός υψηλότερου επιπέδου τιμών.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Είτε με την νομισματική είτε με την δημοσιονομική πολιτική, το τελικό προϊόν της οικονομίας είναι το ίδιο: Y_0 . Επομένως...

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Έχει σημασία **ποια πολιτική** χρησιμοποιείται;

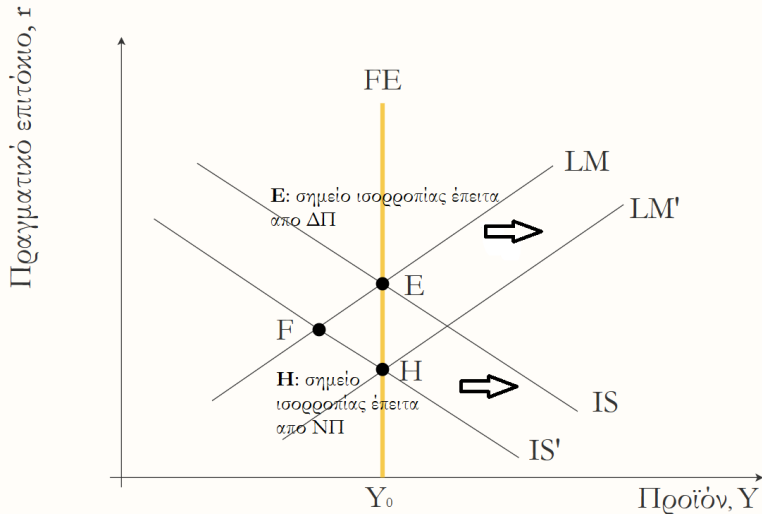
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Έχει σημασία **ποια πολιτική** χρησιμοποιείται;
- Ναι.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

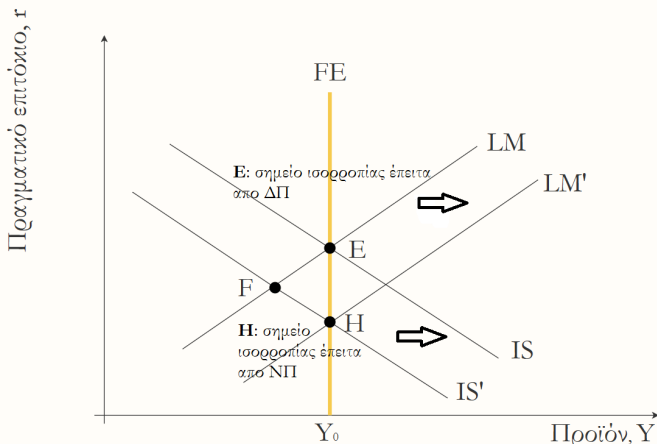
- Έχει σημασία **ποια πολιτική** χρησιμοποιείται;
- Ναι.
- Διότι, το **τελικό προϊόν** είναι το **ίδιο**, όμως **αλλάζει η σύνθεσή** του.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

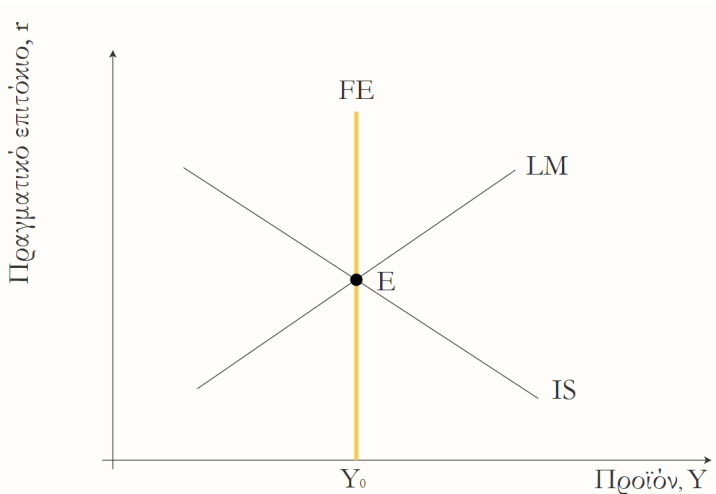
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)

- Το πραγματικό επιτόκιο στο E είναι υψηλότερο. Άρα, στο E , η κατανάλωση και η επένδυση είναι χαμηλότερες εν σχέσει με το H .

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της προσφοράς)

- Γενική ισορροπία.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της προσφοράς)

- Έστω μια μείωση της παραγωγικότητας της οικονομίας μας.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της προσφοράς)

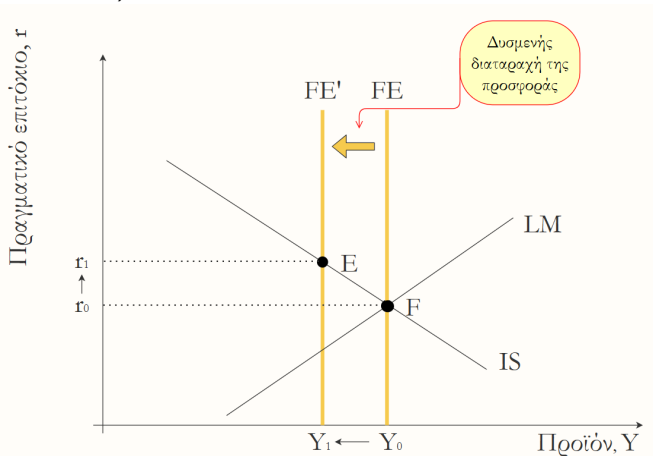
- Το δυνητικό προϊόν μειώνεται για δύο λόγους:

(1) Μείωση της απασχόλησης ισορροπίας.

(2) Μείωση της ποσότητας που μπορεί να παραχθεί με δεδομένη ποσότητα κεφαλαίου και εργασίας (δηλαδή παραγωγικότητα).

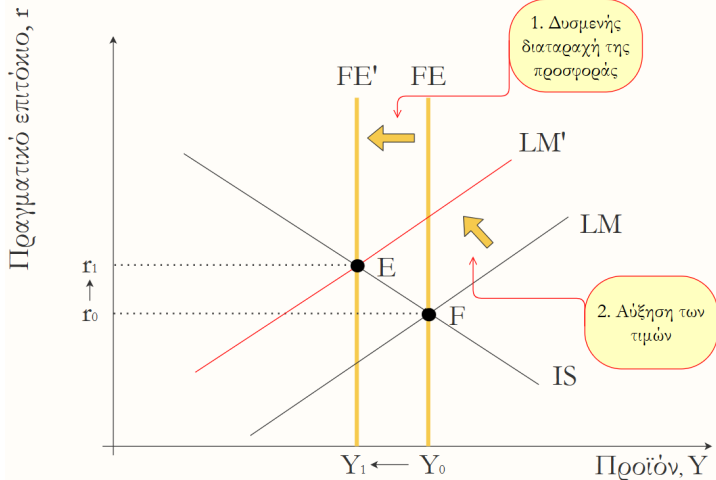
Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της προσφοράς)

- Επηρεάζει την αγορά εργασίας (μειώνει το οριακό προϊόν της εργασίας) και η FE μετατοπίζεται αριστερά.

Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της προσφοράς)

- Το επίπεδο των τιμών αυξάνει μετατοπίζοντας την LM αριστερά.

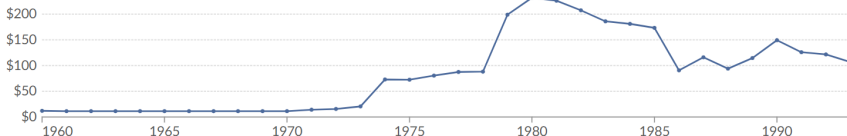
Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

Crude oil prices

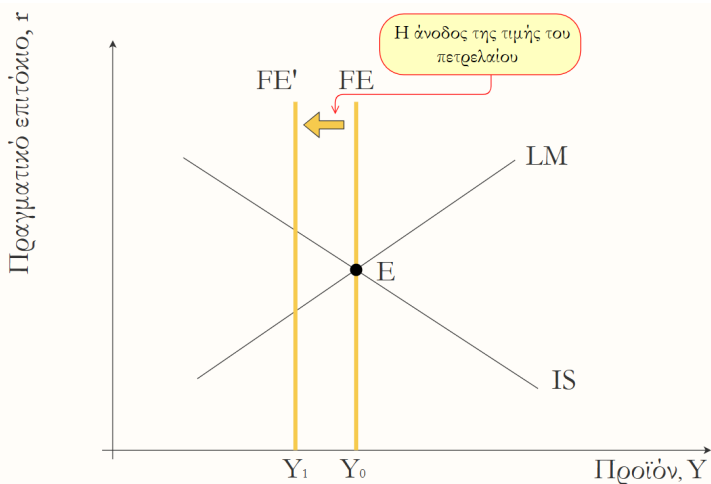
Global crude oil prices, measured in US dollars per cubic meter. This data is not adjusted for inflation.

Table

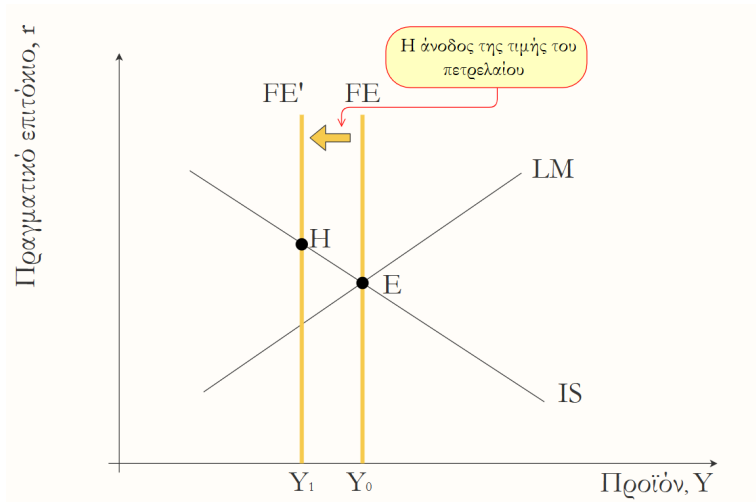
Chart

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

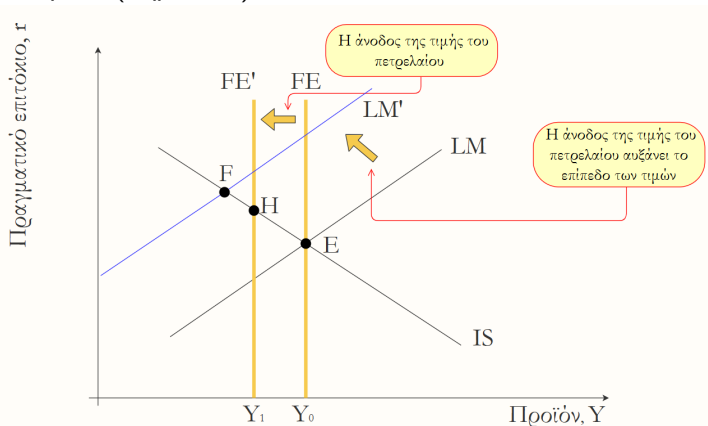

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Έστω ότι το επίπεδο των τιμών αυξάνει τόσο ώστε στη βραχυχρόνια ισορροπία F έχουμε προϊόν Y χαμηλότερο από το δυνητικό (σημείο H).

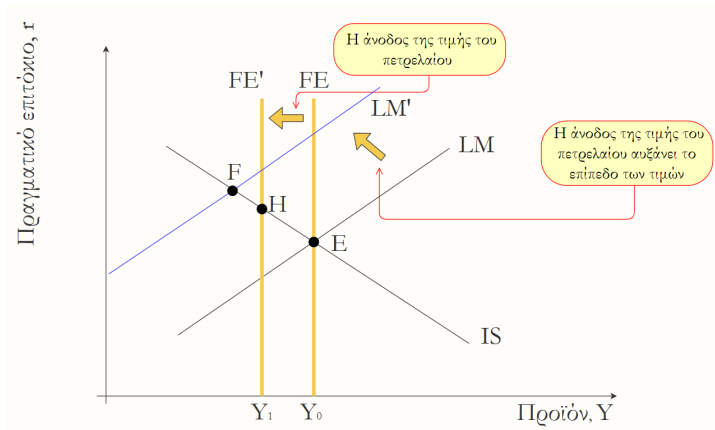
Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Αυτό είναι το **φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού**: αντιμετωπίζουμε συγχρόνως μείωση του προϊόντος και αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Αυτό είναι το **φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού**: αντιμετωπίζουμε συγχρόνως μείωση του προϊόντος και αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.
- Επίσης παρατηρούμε ότι η μείωση του προϊόντος έχει δύο συνιστώσες:
(1) Μειωμένο προϊόν λόγω μείωσης της απασχόλησης ($Y_0 - Y_1$).

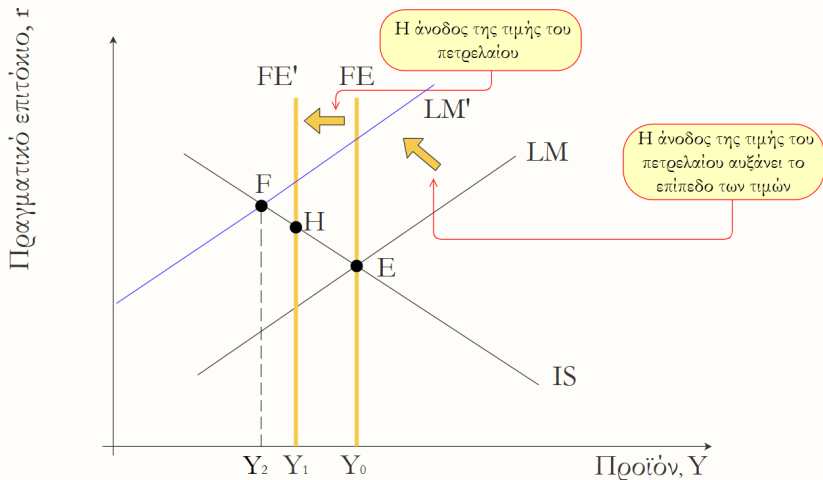
Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

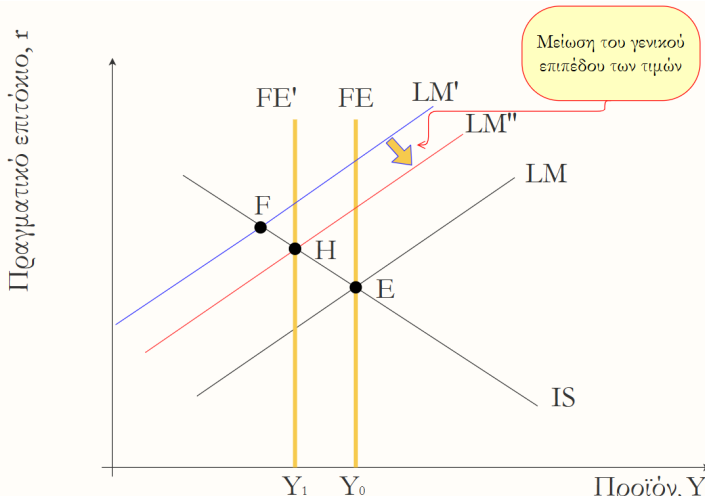
- Αυτό είναι το **φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού**: αντιμετωπίζουμε συγχρόνως μείωση του προϊόντος και αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.
- Επίσης παρατηρούμε ότι η μείωση του προϊόντος έχει δύο συνιστώσες:
 - (1) Μειωμένο προϊόν λόγω μείωσης της απασχόλησης ($Y_0 - Y_1$).
 - (2) Μειωμένο προϊόν λόγω μετατόπισης της LM αριστερά ($Y_1 - Y_2$).

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Χωρίς παρέμβαση, έχουμε μείωση τιμών μέχρι H .

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

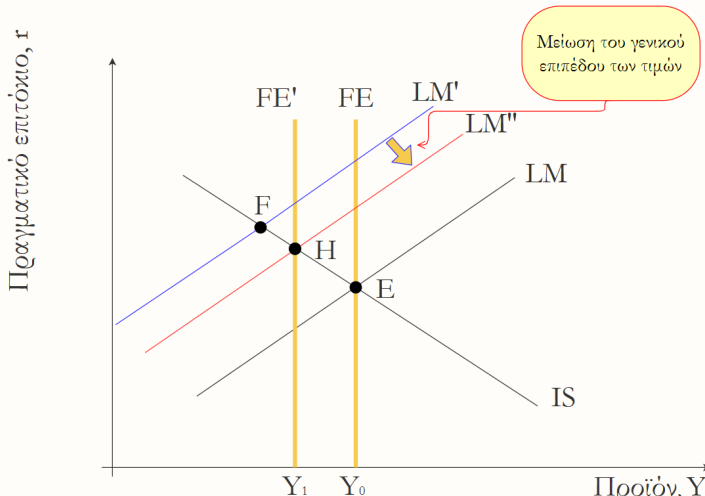
- Η οικονομία θα ισορροπήσει μακροχρόνια σε χαμηλότερο δυνητικό προϊόν (Y_1).

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Η οικονομία θα ισορροπήσει μακροχρόνια σε χαμηλότερο δυνητικό προϊόν (Y_1).
- Η προσπάθεια επέκτασης μέσω ΔΠ ή ΝΠ πέρα από το νέο επίπεδο πλήρους απασχόλησης (Y_1), θα αυξήσει το προϊόν μόνον πρόσκαιρα, και επίσης θα αυξήσει τον πληθωρισμό.

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Χωρίς παρέμβαση, έχουμε μείωση τιμών μέχρι H .

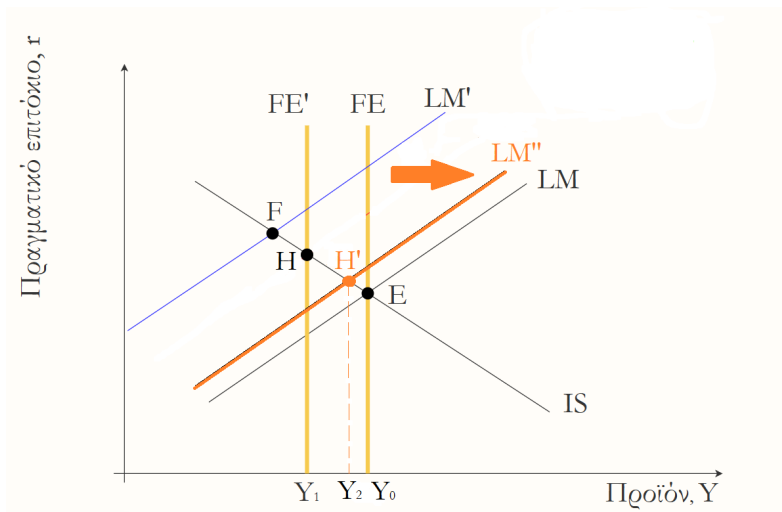
Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς (άνοδος τιμών πετρελαίου)

- Η οικονομία θα ισορροπήσει μακροχρόνια σε χαμηλότερο δυνητικό προϊόν (Y_1).
- Η προσπάθεια επέκτασης μέσω ΔΠ ή ΝΠ πέρα από το νέο επίπεδο πλήρους απασχόλησης (Y_1), θα αυξήσει το προϊόν μόνον πρόσκαιρα, και επίσης θα αυξήσει τον πληθωρισμό.
- Άρα: η ΔΠ και η ΝΠ δεν μπορούν να επηρεάσουν το μέρος της μείωσης του προϊόντος που οφείλεται στη μετατόπιση της FE ($Y_0 - Y_1$).

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

- Η οικονομία θα ισορροπήσει μακροχρόνια σε χαμηλότερο δυνητικό προϊόν (Y_1).
- Η προσπάθεια επέκτασης μέσω ΔΠ ή ΝΠ πέρα από το νέο επίπεδο πλήρους απασχόλησης (Y_1), θα αυξήσει το προϊόν μόνον πρόσκαιρα, και επίσης θα αυξήσει τον πληθωρισμό.
- Άρα: η ΔΠ και η ΝΠ δεν μπορούν να επηρεάσουν το μέρος της μείωσης του προϊόντος που οφείλεται στη μετατόπιση της FE ($Y_0 - Y_1$).
- Η άσκηση ΝΠ στο σημείο F ενέχει τον κίνδυνο επέκτασης πέραν απο το H και άρα την ενίσχυση του ήδη υψηλού πληθωρισμού.

Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου

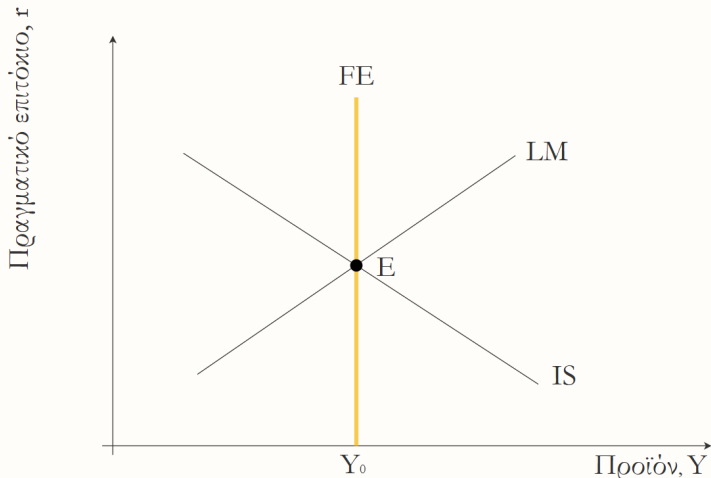

Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

- Η οικονομία των ΗΠΑ βρισκόταν το 1979 σε πλήρη απασχόληση.

Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

- Η οικονομία των ΗΠΑ βρισκόταν το 1979 σε πλήρη απασχόληση.

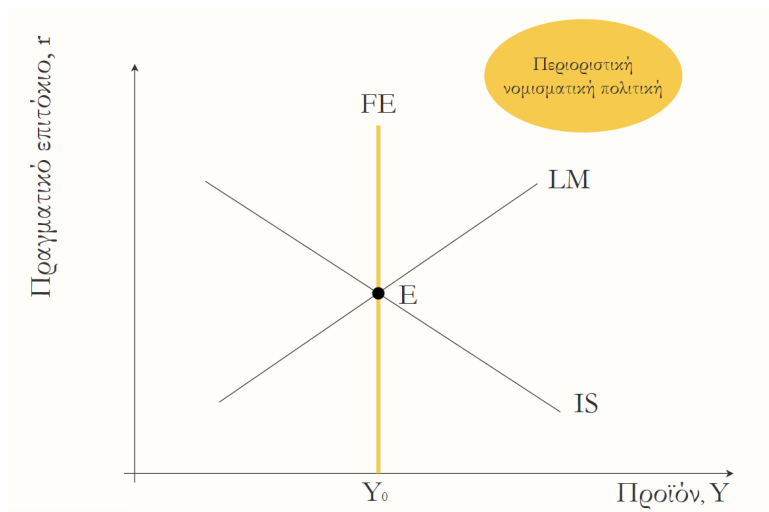
Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

- Συγχρόνως αντιμετώπιζε υψηλό πληθωρισμό.

Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

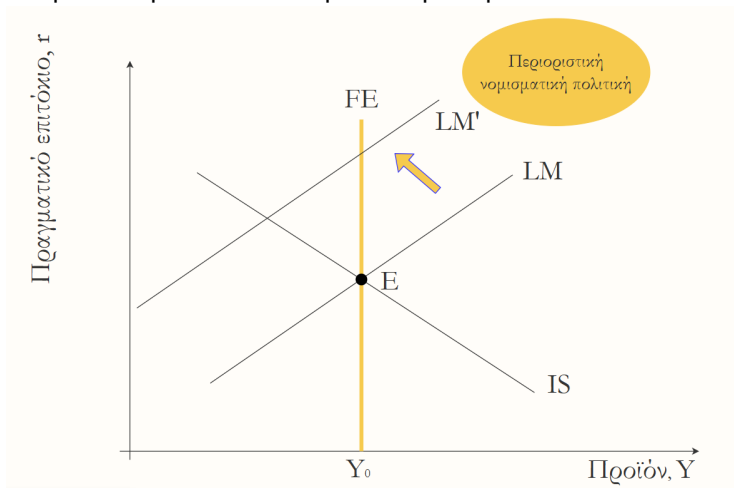
- Προσπάθησε να τον μειώσει με μια συσταλτική ΝΠ (μείωση προσφοράς χρήματος)...

Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

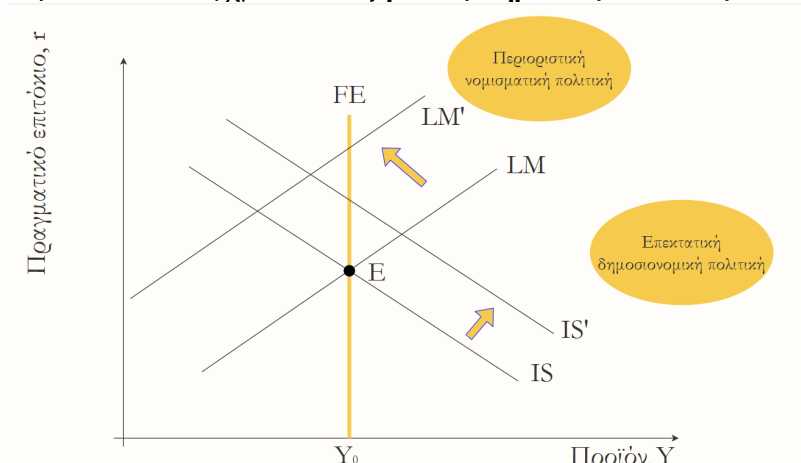
Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

- ... η οποία μετατόπισε την LM αριστερά.

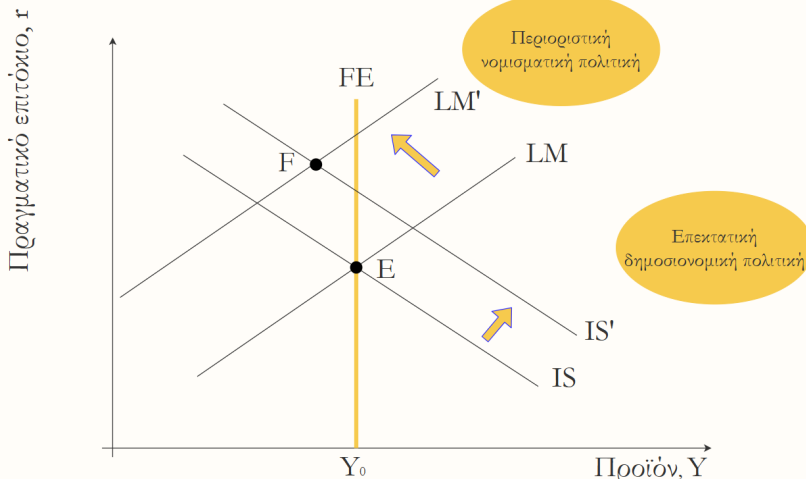
Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

- Ο Φορολογικός Νόμος για την Οικονομική Ανάκαμψη **μείωσε τους φόρους** το 1981. Συγχρόνως **αύξησε τις δημόσιες δαπάνες**.

Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ

- Η οικονομία των ΗΠΑ μετακινήθηκε στο F δημιουργώντας κάμψη.

Σύνοψη

- Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της ζήτησης)
- Μακροοικονομική σταθεροποίηση (δυσμενής διαταραχή της προσφοράς)
- Δυσμενής διαταραχή της προσφοράς: αύξηση στην τιμή του πετρελαίου.
- Μελέτη περίπτωσης: προσπάθεια μείωσης πληθωρισμού στις ΗΠΑ.